

МАС-МЕДІА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ

Актуальність теми дослідження: У наш час мас-медіа займають більшу частину нашого життя. Радіо, телевізор, газета перебувають у ряду найнеобхідніших речей, які наповнюють і структурують наше життя. Актуальність запропонованого дослідження визначається тим, що зараз, у 21 столітті є поширення та зростання ролі інформації й інформаційних технологій. **Метою дослідження** є здійснення філософського аналізу мас-медіа у суспільстві. **Завдання дослідження:** охарактеризувати роль мас-медіа у суспільному поступі; проаналізувати діалектику взаємозв'язку суспільної свідомості та мас-медіа; з'ясувати особливості впливу новітніх мас-медіа на суспільні відносини та свідомість в умовах інформаційного суспільства. **Предмет дослідження:** мас-медіа та суспільна свідомість. Кожна епоха породжує нові засоби комунікації, які відображають особливості її культурно-історичного, науково-технологічного розвитку і найбільш ефективно задовольняють потреби й інтереси людей [1]. Тому важливою складовою комунікаційного середовища сучасного інформаційного суспільства є мас-медіа. З появою електронних мас-медіа у нашому столітті, частина функцій засобів усної та друкованої комунікації замінюється новими, які реалізуються за допомогою мультимедійних інтерактивних медіа, насамперед Інтернету. Сучасні мас-медіа забезпечують процес інформаційно-комунікаційного обміну між усіма підсистемами суспільства, пов'язаними з виробництвом, повсякденним життям людей, культурою і владою. Як опосередкована ланка між пізнанням і комунікацією, мас-медіа відіграють вирішальну роль у формуванні індивідуальної і суспільної свідомості. Під їх впливом відбувається формування, селекція і ретрансляція знань, ідеалів, цінностей, переконань і практичних настанов, ухвалення певних рішень та актуалізація вольових зусиль щодо їх реалізації [1]. Роль мас-медіа у поступі суспільства пов'язана з поступовим розширенням комунікативних можливостей людина – винайденням книгодрукування, періодичних видань – газетних та журнальних, електронних мас-медіа (телеграфу, телефону, радіо, телебачення) і, насамкінець, з винайденням мікропроцесорної технології, яка увінчалася появою всесвітньої мережі Інтернет [3]. Перший етап – винайдення книгодрукування, тобто масового виготовлення книг винайдення способу виробництва перших мас-медіа, був передумовою одного з головних етапів розвитку суспільства. Другий етап – винайдення нових способів друку за допомогою рулонної ротативної друкарської машини підвищило продуктивність виробництва мас-медіа. Третій етап – становлення інформаційного суспільства має значний вплив на світові суспільні процеси. Активний міжкультурний та міждержавний обмін інформацією завдяки новітнім мас-медіа, які знищують інформаційні кордони [4]. Суспільна свідомість у всіх її формах (політичній, правовій, моральній, естетичній та релігійній) є об'єктом впливу мас-медіа. Мас-медіа є чинником впливу, формування та творення суспільної свідомості через постачання конструктивного та деструктивного контенту. Важливим елементом формування суспільної свідомості позитивними смислами є поєднання загальнолюдських цінностей та національних (ментальних) особливостей суспільної свідомості. Від стійкості та сформованості суспільної свідомості залежить утвердження свобод, сформованість та прогресивний розвиток суспільства. Через фрагментарність викладу та екліктичне розміщення інформації в мас-медіа аудиторія позбавляється можливості встановити логіку контенту та повного його осмислення і спричиняє формування ірраціональності суспільної свідомості. Поняття «суспільна свідомість» та мас-медійний вплив на неї є актуальним у зв'язку із проведенням концентральних війн, можливістю використання мас-медіа з метою формування громадської думки стосовно багатьох аспектів суспільного життя, переходу мас-медіа з рівня комунікативних засобів на рівень засобів влади. Ці фактори актуалізують вивчення мас-медіа як чинника формування суспільної свідомості [3]. Причиною концентральних війн (війн смислів), як складників сучасних гібридних воєн, військових конфліктів, актів тероризму, непорозуміння у виборчому процесі, в обговореннях новин у соціальних мережах, між колегами та сусідами, сімейних конфліктах, є різнополюсний 171 розвиток соціокультурних світоглядних парадигм, який призводить до індивідів, соціальних спільнот, груп та суспільств. Аксиологічна зміна мас-медійного контенту – насиченість моральним і фізичним насильством, непристойностями, які перейшли в розряд повсякденної реальності сучасного суспільства, виступають підґрунтям для такого стану суспільств, українського в т. ч. Противагою виступають дискурс та філософсько-релігійний діалог як консенсус між суб'єктами комунікації. Маніпуляція в мас-медіа є засобом впливу на формування суспільної свідомості та самоусвідомлення особистості в соціумі. Відбувається активний процес дегуманізації через психологічні атаки на духовність суспільства. Засобами цього слугують перевантаження інформаційного простору неякісною інформацією та процес маніпуляції свідомістю аудиторії мас-медіа. Це унеможливило процес вільного волевиявлення як необхідної ознаки гуманістичного суспільства [3]. **Висновок:** Отже, мас-медіа – це річ, без якої у 21 столітті неможливо. Його значення, як чинника впливу в процесі формування суспільної свідомості, полягає в можливості подачі інформації на масову аудиторію [4].

Список використаних джерел

1. М.Галушко «Вплив мас-медіа на формування горизонту життєвого світу людини» URL: https://novyn.kpi.ua/2008-3/05_Golushko.pdf
2. Зайко Л.Я. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук «МАС-МЕДІА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ» м. Житомир 2019 рік URL: https://eprints.zu.edu.ua/30293/1/avt_Zajko.pdf
3. Зайко Л.Я. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук «МАС-МЕДІА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ» м.Житомир 2019 рік URL: https://eprints.zu.edu.ua/30374/1/dys_Zajko.pdf
4. «Мас-медіа» URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=64254